

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2022 елның «18» августы

№ 15

Татарстан Республикасы
Лениногорск муниципаль районы
«Кирлегәч авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Советы
депутаты статусы турында
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы, Лениногорск районы Кирлегәч авылы, Совет урамы, 33А йорт адресы буенча урнашкан махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендларында игълан итәргә, Лениногорск муниципаль районы рәсми сайтында (<http://leninogorsk.tatarstan.ru>) «Авыл жирлекләре» бүлегендә, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Лениногорск муниципаль районы
«Кирлегәч авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге
башлыгы, Совет рәйсе

С.Р.Сәлахова

Татарстан Республикасы
Лениногорск муниципаль районы
«Кирлегәч авыл җирлегә»
муниципаль берәмлеге
Советының 2022 елның 18
августындагы 15 номерлы
карарына кушымта

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләр билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе.

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставка;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яки эшкә чикләнгән сәләтле дип тану;

4) суд тарафыннан кайда булуы билгесез дип тану, яки үлгән дип игълан иту;

5) аңа карата судның гаепләү карары үз көченә керү;

6) даими яшәу урынына Россия Федерациясе чикләреннән чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын - Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданыны жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил гражданыны булмаган чит ил гражданының Россия Федерациясе территориясендә даими яшәу хокукын раслый торган, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданыны жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы.

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәү очрагында;

12) муниципаль район составында авыл жирлеге башлыгы, жирлекнең вәкилләкле органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату;

13) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрақларда

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез салынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр нигез Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы сессияләре арасында барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча барлыкка килә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына әлеге гариза кәргән көн вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып тора.

4 статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дөвамында куллана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. 1. Депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очрақлардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчэнлегенең формалары булып тора:

а) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы каравына Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат запросы депутатского обращения;

е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфай затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүнә таләп итеп мәрәҗәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территорияль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчэнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты нигезендә өлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Рәисенә хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советына комиссиядә һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге советын карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан сайланучы (билгеләненп куела, килештерелә) вазыйфай затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл

жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының хокукый актлары проектларын хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләргә карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә, карарлар проектларына һәм башка актларга төзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына хисап бирүче теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданныр мөрәҗәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышлары беркетмәләренә эчтәләгә белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының тиешле комиссиясә тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша.

2. Депутат әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы һәм аның комиссияләренә йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының һәм аның комиссияләренә үз компетенциясә кысаларында бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтиҗәләре турында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына яисә аның комиссияләренә хәбәр итә.

10 статья. Депутат запросы

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында депутат таләбе белән җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар җитәкчеләренә, Кирлегәч авыл җирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение җитәкчеләренә депутат таләбе белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы., аларның компетенцияләренә керүче.

2. Депутат таләбе-депутат мөрәҗәгәте, ул Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары буенча депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында төхдәм депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Җирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе аңа язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Җавап орган җитәкчесе, вазыйфаи зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Гарызнамәнең инициаторы гарызнамәдә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Гарызнамәнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иваново авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Җирле үзидарә органын, җирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесен Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иваново авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән вакытка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирергә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәҗәгәте

1. Депутат мөрәҗәгәте дип депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение җитәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан оештыру-хокукий формаларына һәм иҗтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлеге белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәҗәгәте санала.

2. Депутат мөрәҗәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мәстәкийль рәвештә җибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукий формаларына һәм иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәҗәгәтләрән карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәҗәгатенә җавап мөрәҗәгәттә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәҗәгать җибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәҗәгәтләрән карый, гражданны кабул итә,

дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, иреклерен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәрне, шикаятьләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрен дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнырны кабул итә;

жәмәгәтчәлек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатлар белән очрашулар Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы депутаты депутат фракциясе яки уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты белән фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, төркөү һәм аларның эшчәнлеге төртибе билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы депутатның сайлау округында эше, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советының, аның органнарының аларның карарлары һәм күрсәтмәләренең үтәләше турында депутатның хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның төнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнары, муниципаль берәмлекләренең вәкиллекле органнары эш тәжрибәсен, жәмәгәтчәлек фикерен өйрөнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Кирлегәч авыл жирлегә территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятие, оешмаларның, муниципаль милек формасындагы учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан

тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлегенә белән бәйлә, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

17 статья. Депутатның вазифалары

1. Депутат бурычлы:

- 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;
- 2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;
- 3) даими, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;
- 4) гражданның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, иҗтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;
- 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тотарга;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләрен үтәргә;
- 7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;
- 8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
- 9) дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрен сакларга, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен таратырга;
- 10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокукы түгел:

- 1) эшмәкәрлек эшчәнлегенә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;
- 2), түбәндәге очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:
  - а) сәясәи партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка

иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милек милекчеләр ширкәтенең гомуми җыелышында катнашу (конференция);;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми җыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә катнашу (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләр Ассоциациясенә, берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарәсе органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер)булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданнылыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керәргә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яки җинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очраklarыннан тыш) буларак яки административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында билгеләнгән тәртипне һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үз көченә керә торган башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтү, ихтирамсызлык күрсәтү, ихтирамсызлык белдерү;

3) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дөүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне төшкил итсә, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратырга һәм кулланмаса;

4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр

эшчәнлегенә шәхсән яки аның яқыннарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә депутат статусыннан файдаланмаса;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы абруена зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

6) мәнфәгатьләр конфликтна китерә яки китерә торган вазыйфаларны башкарганда шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советына, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;

7) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советы кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Кирлегәч авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга қарата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.